

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 29. aprila 2021. godine
Ref.br.:RK 1761/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI130/20

Podnosilac

Xhevrije Hasani

Ocena ustavnosti
presude UZPV-ARJ. br. 21/2020 od 6. februara 2020. godine
Vrhovnog suda Republike Kosovo

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica,
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika,
Bekim Sejdiu, sudija,
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija,
Gresa Caka-Nimani, sudija,
Safet Hoxha, sudija,
Radomir Laban, sudija,
Remzije Istrefi-Peci, sudija, i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Xhevrije Hasani iz opštine Priština (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva).

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava presudu UZPV-ARJ. br. 21/2020 od 6. februara 2020. godine Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud).
3. Podnositeljka zahteva je osporenu presudu primila 8. juna 2020. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom se navodi da su podnositeljki zahteva povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava], 101. [Civilna služba] i 102. [Opšta načela sudnog sistema] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljnjem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev se zasniva na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 3. septembra 2020. godine, podnositeljka zahteva je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 9. septembra 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekima Sejdiua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha (članovi)
8. Dana 10. septembra 2020. godine, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i dostavio im kopiju zahteva.
9. Dana 14. septembra 2020. godine, Sud je obavestio podnositeljku zahteva o registraciji zahteva.
10. Dana 12. aprila 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 8. oktobra 2008. godine, Vlada Kosova je, odlukom br. 02/39, usvojila listu radnih mesta i dodataka na platu za posebne kategorije deficitarnih zanimanja u oblasti informacione tehnologije i inženjerstva u svim budžetskom organizacijama Republike Kosovo. Tačka II odluke je navodila da se primena Aneksa I mora izvršiti u skladu sa odlukom Vlade br. 07/29 od 31. jula 2008. godine, koja je, između ostalog, propisivala da: (i) sve budžetske organizacije predloge za dodatke na platu za posebne deficitarne kategorije i posebno osoblje upute Ministarstvu

javne uprave/DCS; i (ii) predloge inicira glavni administrativni službenik relevantne budžetske organizacije [...].

12. Podnositeljka zahteva je, u svojstvu rukovodioca poštanskog odeljenja bivšeg Ministarstva transporta, pošte i telekomunikacije (u daljem tekstu: MTPT), podnela zahtev Ministarstvu javne uprave/Departman za civilnu službu (u daljem tekstu: MJU/DCS) za primanje dodatka na platu za posebne deficitarne kategorije zanimanja u MTPT-u.
13. Dana 30. aprila 2009. godine, MJU/DCS je odobrilo radno mesto podnosioca zahteva „rukovodilac poštanskog odeljenja” za dodatak na platu kao kategoriju deficitarnog zanimanja. Takođe, u ovom odobrenju se navodi da se *„realizacija ovog dodatka može izvršiti samo ako je vaša institucija prethodno osigurala budžetska sredstva u skladu sa tačkom 3 odluke Vlade“*. Ova tačka predmetne odluke je propisivala sledeće: iii) finansijska sredstva potrebna za sprovođenje liste dodataka prema Aneksu I osiguravaju same budžetske organizacije iz svoje uštede u kategoriji roba i usluga.
14. Dana 18. maja 2010. godine, podnositeljka zahteva je uložila žalbu Komisiji za žalbe u MTPT-u protiv nedelovanja MTPT-a zbog neodobravanja dodatka za deficitarni kadar na osnovu odluke Vlade br. 02/39. Podnositeljka zahteva je istakla da odobrenje doneto od strane od MJU/DCS treba da odobri MTPT i da izdvoji budžet za isplatu dodatka.
15. Dana 7. juna 2010. godine, Komisija za žalbe MTPT-a je, odlukom br. 1524, odbila, kao neosnovanu, žalba podnositeljke zahteva. Komisija je utvrdila da postupak za odobravanje takvog dodatka nije prošao preko generalnog sekretara MTPT-a kako bi se unapred osiguralo da li postoje finansijska sredstva za realizaciju takvog zahteva, što podnositeljka zahteva nije učinila.
16. Dana 30. juna 2010. godine, podnositeljka zahteva je uložila žalbu Nezavisnom nadzornom odboru za civilnu službu na Kosovu (u daljem tekstu: NNOCSK), protiv odluke br. 1524 od 7. juna 2010. godine Komisije za žalbe MTPT-a, tražeći poništenje odluke Komisije za žalbe MTPT-a, kao nepravilne, i da se obaveže orgna za zapošljavanje da omogući naknadu dodatka u skladu sa odlukom Vlade i odlukom o odobravanju dodatka od strane MJU/DCS.
17. Dana 9. avgusta 2010. godine, NNOCSK je, odlukom A 02 (165) 2010, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnositeljke zahteva i ostavio na snazi odluku Komisije za žalbe MTPT-a od 7. juna 2010. godine. NNOCSK je istakao da: (i) organ za zapošljavanje nije tretirao kao individualno deficitarno osoblje podnositeljku zahteva i stoga, nije predložena za kadrovski dodatak; (ii) da je predlog u vezi sa ovim dodacima na osnovu postupka utvrđenog u odluci Vlade podneo generalni sekretar, koji je odobrio MJU/DCS za određene deficitarne kategorije MTPT-a; (iii) da je zasnivanje podnositeljke zahteva na odluku MJU/DCS br. 2744 od 30. aprila 2009. godine o priznavanju prava na dodatak, neodrživo, jer nije imala pravo da podnese zahtev, već je to trebao da uradi generalni sekretar, a takva mogućnost je bila uslovljena budžetskim mogućnostima organa za zapošljavanje.
18. Neodređenog datuma, podnositeljka zahteva podnosi tužbu Osnovnom sudu u Prištini, Departman za upravljanje (u daljem tekstu: Osnovni sud), protiv gore navedene odluke NNOCSK-a, tražeći odobrenje isplate dodatka u skladu sa

odlukom Vlade 02/39 od 8. oktobra 2010. godine i odlukom MJU/DCS od 30. aprila 2009. godine.

19. Dana 7. februara 2018. godine, NNOCSK je podneo odgovor na tužbu, tražeći od Osnovnog suda da potvrdi odluku NNOCSK-a A 02/165/2010 od 10. avgusta 2010. godine i odbije tužbu, kao neosnovanu.
20. Dana 6. marta 2018. godine, Osnovni sud je, presudom A. br. 197/15, odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnositeljke zahteva. Osnovni sud je, između ostalog, istakao da nije sporno da podnositeljka zahteva ima odgovarajuću stručnu spremu, ali je utvrđeno da isto nije tretirano kao deficitarna kategorija od strane organa za zapošljavanje, jer isti nije uzeo u obzir stručnu spremu, već naziv radnog mesta i opis radnih zadataka.
21. Dana 17. aprila 2018. godine, podnositeljka zahteva je uložila žalbu Apelacionom sudu protiv gore navedene odluke Osnovnog suda, zbog: (i) povrede odredbi upravnog postupka; (ii) pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i (iii) pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da Apelacioni sud preinači ožalbenu presudu i usvoji tužbu i tužbeni zahtev podnositeljke zahteva, kao osnovane; ili ukine osporenu presudu i vrati stvar na preispitivanje i presuđivanje prvostepenom sudu.
22. Dana 5. novembra 2019. godine, Apelacioni sud Kosova je (u daljem tekstu: Apelacioni sud) presudom AA. br. 307/2018, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnositeljke zahteva, dok je potvrdio presudu [A. br. 197/15] od 6. marta 2018. godine Osnovnog suda.
23. Dana 18. decembra 2019. godine, podnositeljka zahteva je podnela Vrhovnom sudu Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke, zbog povrede odredbi upravnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i neprimenjivanja materijalnog prava, sa predlogom da se njen zahtev usvoji ili ukine osporena presuda i stvar vrati prvostepenom sudu na preispitivanje i odlučivanje.
24. Dana 6. februara 2020. godine, Vrhovni sud je, presudom UZPV-ARJ. br. 21/2020, odbio kao neosnovan, zahtev podnositeljke zahteva za vanredno preispitivanje.

Navodi podnosioca

25. Podnositeljka zahteva navodi da je presuda Vrhovnog suda UZPV-ARJ. br. 21/2020 od 6. februara 2020. godine doneta uz povredu njenih osnovnih prava i sloboda zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava], 101. [Civilna služba], 102. [Opšta načela sudnog sistema] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
26. Podnositeljka zahteva navodi da osporena odluka nema adekvatno obrazloženje sudske odluke i da redovni sudovi nisu zasnivali svoje odluke na „konkretnim pravnim normama“ kada su odlučivali da odbiju njen tužbeni zahtev. Ona naglašava da je obrazložena sudska odluka važan aspekt sudnog postupka, gde nedostatak adekvatnog obrazloženja sudske odluke predstavlja ozbiljnu povredu

člana 31. Ustava, kao što se primećuje i sa dosadašnje prakse Ustavnog suda gde je u nekim slučajevima proglasio odluke Vrhovnog suda „neustavnima“, nalažući ispunjenje pravnog standarda za donošenje obrazloženih odluka ne samo u formalnom, već i suštinskom smislu (podnositeljka zahteva se, između ostalog, pozvala na odluku Ustavnog suda u slučaju KI 55/09).

27. U tom smislu, podnositeljka zahteva argumentuje da u njenom slučaju nije jasno: *“1. Koja je pravna osnova (konkretno pozivanje na zakonsku odredbu) nad kojom su Vrhovni sud ali i Apelacioni sud i Osnovni sud zasnovali njihove odluke? 2. Sud je dao ne poricajući ali i nespornu činjenicu da tužilja – ovde podnositeljka zahteva ima potrebnu stručnu spremu, međutim nije tretirana kao deficitarna kategorija! 3. Koji je razlog što podnositeljka zahteva nije tretirana kao deficitarna kategorija kada je ispunila zakonske uslove kao što je stručna sprema i položaj koji je držala kao rukovodilac Divizije poštanskih usluga pri Ministarstvu transporta, pošte i tele-komunikacije Vlade (MTPT) Republike Kosovo? 4. Zašto Sud nije tretirao u detalje i pravično ovu činjenicu, činjenica koja je osnova koja treba da prethodi pravičnoj i zakonskoj odluci!”*.
28. Pored toga, podnositeljka zahteva navodi da je Vrhovni sud svojom odlukom povredio i član 53. Ustava, zato što nije obrazložio odluku na adekvatan način i nije razmotrio slučaj u smislu relevantne prakse ESLJP-a.
29. Podnositeljka zahteva takođe navodi da je diskriminisana na osnovu pola, a *“što svedoči patrijahalnost drugog roda prema meni i u današnjim danima, i kod celog našeg društva, uprkos javnim izjavama”*.
30. Na osnovu gore navedenog, podnositeljka zahteva navodi da su joj povređena i rodna prava iz člana 101. [Civilna služba] Ustava i da joj je uskraćeno pravično i nepristrasno suđenje prema članu 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava.
31. Na kraju, podnositeljka zahteva traži od Ustavnog suda *“da donese konačnu odluku u korist sprovođenja pravnih i zakonodavnih akata koji su usvojeni od strane odgovarajućih zakonskih struktura zemlje/ili da predmet ovog sudskog postupka vrati na ponovno razmatranje odgovarajućem sudu za rešenje preporučujući rešenje u korist podnositeljke zahteva”*.

Prihvatljivost zahteva

32. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
33. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

34. Sud se dalje poziva na uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
(Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva“.

Član 48
(Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori“.

Član 49
(Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku[...]“.

35. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud prvo ističe da je podnositeljka zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu Vrhovnog suda UZPV-ARJ. br. 21/2020 od 6. februara 2020. godine, nakon što je iscrpela sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnositeljka zahteva je takođe naglasila osnovna prava i slobode za koje navodi da su joj povređena, u skladu sa uslovima člana 48. Zakona i podnela je zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.
36. Pored tih uslova, Sud treba da razmatra da li je podnositeljka zahteva ispunila ustavne uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 Poslovnika Suda. U tom smislu, pravilo 39 (2) Poslovnika propisuje:

Pravilo 39
(Kriterijum o prihvatljivosti)

„(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju“.

37. U tom smislu, pri oceni prihvatljivosti zahteva, odnosno pri oceni da li je isti očigledno neosnovan na ustanim osnovama, Sud prvo ističe suštinu slučaja koja se odnosi na ovaj zahtev i relevantne navode podnositeljke zahteva. Sud će prilikom ocenjivanja primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a u skladu sa kojom je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, obavezan da tumači osnovna prava i slobode zagantovane Ustavom.

38. S tim u vezi, Sud prvo podseća da podnositeljka zahteva navodi da joj je Vrhovni sud, presudom UZPV-ARJ. br. 21/2020 od 6. februara 2020. godine, povredio prava zagarrantovana članovima 31, 53, 101 i 102. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.
39. S tim u vezi, Sud primećuje da se, u suštini, podnositeljka zahteva žali da su joj u njenom slučaju redovni sudovi povredili prava zagarrantovana članovima 31 i 53. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, zato što nisu dovoljno obrazložili sudske odluke i nisu uzeli u obzir standarde utvrđene u sudskoj praksi ESLJP-a. Shodno tome, prema podnositeljki zahteva, njoj je onemogućeno da dobije dodatak za deficitarni kadar, koji je utvrđen odlukom Vlade br. 02/39 od 8. oktobra 2008. godine. S tim u vezi, podnositeljka zahteva ističe da redovni sudovi, ignorišući u celosti pitanje pravne osnove odbijanja njenog tužbenog zahteva, nisu uspjeli da ispune glavnu premisu pravičnog suđenja, što je obrazložena sudska odluka.
40. Što se tiče navoda podnositeljke zahteva da odluke sudova nisu bile obrazložene u njenom slučaju, Sud ističe da već ima konsolidovanu praksu u vezi sa pravom na obrazloženu sudska odluku, zagarrantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a. Ova praksa je utvrđena, zasnivajući se na sudska praksu ESLJP-a, uključujući, ali ne ograničavajući se, na slučajeve: *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine; *Hiro Balani protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994. godine; *Higgins i drugi protiv Francuske*, presuda od 19. februara 1998. godine; *Garcí Ruiz protiv Španije*, presuda od 21. januara 1999. godine; *Hirvisaari protiv Finske*, presuda od 27. septembra 2001. godine; *Suominen protiv Finske*, presuda od 1. jula 2003. godine; *Buzescu protiv Rumunije*, presuda od 24. maja 2005. godine; *Pronina protiv Ukrajine*, presuda od 18. jula 2006. godine; i *Tatishvili protiv Rusije*, presuda od 22. februara 2007. godine. Pored toga, osnovna načela u pogledu prava na obrazloženu sudska odluku su razrađena i u slučajevima Ustavnog suda, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve: KI97/16, sa podnosiocem zahteva: "IKK Classic", presuda od 9. januara 2018. godine; KI72/12, *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine; KI22/16, *Nase rHusaj*, presuda od 9. juna 2017. godine; i KI143/16, *Muharrem Blaku i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2018. godine.
41. U principu, sudska praksa ESLJP-a i praksa Ustavnog suda ističu da pravo na pravično suđenje uključuje pravo na obrazloženu sudska odluku i da sudovi moraju „dovoljno jasno da navedu razloge na kojima su zasnovali svoje odluke“. Međutim, ova obaveza sudova ne može da se shvati kao zahtev za detaljnim odgovorom na svaki argument. Step en u kojem se primenjuje obaveza za obrazloženu sudska odluku zavisi od prirode odluke i treba da se utvrdi u smislu okolnosti slučaja. Glavni navodi podnosioca zahteva treba da se razmotre i izneti razlozi treba da budu zasnovani na primenjivom zakonu (vidi, slučaj Suda KI97/16, sa podnosiocem zahteva: *IKK Classic*, gore citiran, stav 45; vidi, takođe, slučaj ESLJP-a, *Hadjianastassiou protiv Grčke*, presuda od 16. decembra 1992. godine, stav 33).
42. U tom smislu, Sud će razmotriti da li su navodi podnositeljke zahteva o odsustvu obrazložene sudske odluke, u pogledu presude Vrhovnog suda UZVP-ARJ. br.

21/2020 od 6. februara 2020. godine, u saglasnosti sa proceduralnim garancijama sadržanim u članu 31. Ustava i članu 6. EKLJP-a.

43. Sud podseća da je u presudi A. br. 197/15 Osnovnog suda, obrazloženo sledeće:

“[...] sud je iz spisa predmeta i izvedenih dokaza utvrdio da je Vlada, odlukom br. 02/39 od 08.10.2008. god., usvojila spisak položaja za dodatke na plate za posebne kategorije deficitarnih profesija u oblasti informativne tehnologije i inženjeringa, za sve budžetske organizacije u Republici Kosovo, u nadovezanju sa ovim, Ministarstvo javnih službi, zasnivajući se na gore navedenu odluku, preporučio je položaje za dodatak na platu, gde kao položaj po gore navedenoj odluci vlade je određen položaj 1) direktor DIT i komunikacija i 2) rukovodilac sektora za upravljanje projekatima DIT i komunikacija, iz čega se podrazumeva da tužilja Xhevrije Hasani nije bila izričito uključena u ovaj spisak po njenom položaju kao rukovodilac Divizije pošte pri Departmanu informativne tehnologije, stoga, istoj po ovoj odluci, nije pripadao kadrovski dodatak. Onako kako je određeno i u tački 2. odluke Vlade br. 02/39 od 08.10.2008. god. gde se naglašava da: „predlozi u vezi sa dodacima na plate za zadržavanje zaposlenih se inicira od glavnog administrativnog službenika (stalni sekretar) odgovarajuće budžetske organizacije, u roku od 15 dana od stupanja na snagu ove odluke“, sud smatra da navod tužilje zasnovan na dopis MJS / DACS br. 348 od 30.04.2009. god. kojim je prihvaćen zahtev za dodatak, nije osnovan, pošto ista nije imala pravo da podnosi takav zahtev, a koji, po tački 2. odluke, zahtev treba da se podnosi od glavnog administrativnog zvaničnika – stalnog sekretara budžetske organizacije“.

44. Sud dalje primećuje da što se tiče stručne spreme podnositeljke zahteva da dobije dodatak za deficitarni kadar, kao to je određeno odlukom Vlade br. 02/39 od 8. oktobra 2008. godine, Osnovni sud nije imao nikakve sumnje i to pitanje nije bilo sporno, shodno tome, Osnovni sud je istakao:

“[...] Za sud nije sporna činjenica da tužilja ima odgovarajuću stručnu spremu, međutim iz gore navedenog je utvrđeno da ista nije tretirana kao deficitarna kategorija od strane organa zaposlenja, pošto isti nije uzeo kao osnovu stručnu spremu iste nego je uzeo u obzir naziv posla i opis radnih zadataka, a ista nije ispunila kriterijume da bi imala pravo na dodatak za posebnu deficitarnu kategoriju“.

45. Sud takođe primećuje da je i Apelacioni sud u presudi AA. br. 307/2018 od 5. novembra 2019. godine razmatrao pitanje utvrđivanja činjeničnog stanja i primene materijalnog prava i obrazložio sledeće:

“Veće ocenjuje da je u ovoj pravno – upravnoj stvari u upravnom postupku od upravnog organa NNOCSSK, i u sudskom postupku na prvostepenom sudu, pravično utvrđeno činjenično stanje, kao i pravično je primenjeno materijalno pravo. U konkretnom slučaju se bavimo dodatnim plaćanjem na platu, gde su tuženi i prvostepeni sud pravično odlučili kada su odbili tužbeni zahtev tužilje, iz činjenice što organ zaposlenja nije tretirao tužilju kao pojedinačno deficitarno osoblje i ista nije predložena za kadrovski dodatak gde se u odluci Vlade br. 07/29 od 31.07.2008. god. u tački I. kaže da: Sve

budžetske organizacije predloge za dodatak na platu za posebne deficitarne kategorije za posebne zaposlene vrše pri Ministarstvu javnih službi/DACS. Dok na osnovu predloga poslatog u MJS/ DACS – Komisija za razmatranje zahteva institucija za dodatke, njenom odlukom br. 778 od 05.12.2008. god. je usvojila dodatak na platu za posebne deficitarne kategorije u MTPT samo za direktora DIT i komunikacija i za rukovodioca sektora za upravljanje projektima DIT i komunikacija. U tački II. odluke br. 07/29 se kaže da: „Predlozi u vezi sa dodacima na plate za zadržavanje zaposlenih iniciraju se od glavnog administrativnog službenika odgovarajuće budžetske organizacije u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ove odluke“, a takav predlog za tužilju nije dat“.

46. U smislu ovog argumenta, Sud ističe i obrazloženje osporene presude Vrhovnog suda, kojom je odbijen zahtev podnositeljke zahteva za vanredno preispitivanje:

“U stvari, odlukom Vlade br. 02/39 od 28.10.2008. god., u vezi sa dodacima na platu za posebne kategorije za deficitarne profesije u oblasti informativne tehnologije i inženjeringa su određeni dodaci za plate za posebne kategorije deficitarnih kadrova. Iz dokaza u dosijeu predmeta na neosporan način je utvrđeno da organ zaposlenja nije tretirao tužilju kao individualno deficitarno osoblje i ona nije predložena za dodatak za posebne kadrove. Odlukom Vlade br. 07/29 od 31.07.2008. god., predviđa se da sve organizacije za planiranje budžeta, njihove predloge za dodatke na plate za posebno deficitarno osoblje i za posebne zaposlene predaju Ministarstvu za javne službe /DACS. Komisija za razmatranje zahteva institucija za dodatke njenom odlukom br. 778 od 05.12.2008. godine je usvojila dodatak na platu za posebne deficitarne kategorije u MTPT samo za direktora DIT i komunikacija i za rukovodioca sektora za upravljanje projektima DIT i komunikacija. U tački II. odluke Vlade br. 07/29 od 31.07.2008. god. je predviđano da predlozi u vezi sa dodacima na plate za zadržavanje zaposlenih iniciraju se od glavnog administrativnog službenika odgovarajuće budžetske organizacije za planiranje budžeta u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu navedene odluke, međutim takav predlog za tužilju nije predat. Iz ovoga što je predstavljeno proizilazi da organ zaposlenja nije tretirao tužilju kao individualno deficitarno osoblje i ista nije predložena za dodatke na platu kao poseban kadar“.

47. Na osnovu gore navedenog, Sud ističe da član 31. Ustava i član 6. EKLJP-a obavezuju sudove da iznesu razloge za svoje odluke, ali to ne podrazumeva detaljan odgovor na svaki navod i argument strana (vidi, slučajeve ESLJP-a: *Van de Hurk protiv Holandije*, zahtev br. 16034/90, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61; *García Ruiz protiv Španije* [VV], gore citiran, stav 26; *Jahnke i Lenoble protiv Francuske*, zahtev br. 40490/98, odluka o neprihvatljivosti od 29. avgusta 2000. godine; *Perez protiv Francuske* [VV], zahtev br. 47287/99, presuda od 12. februara 2004. godine, stav 81). Ovo stanovište je dosledno zadržavao Ustavni sud (vidi, slučajeve Suda KIO6/17, gore citiran, stav 38; KIO122/16, gore citiran, stav 58; i KIO49/19, gore citiran, stav 49).
48. Shodno tome, Sud smatra da su redovni sudovi ispunili svoju ustavnu obavezu da pruže dovoljno pravno obrazloženje u vezi sa zahtevima i navodima podnositeljke zahteva. Shodno tome, Sud smatra da je podnositeljka zahteva iskoristila svoje

pravo da dobije obrazloženu sudsku odluku u skladu sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.

49. Što se tiče navoda podnositeljke zahteva da je Vrhovni sud izvršio pogrešna pravna tumačenja, Sud ponovo ističe da su, u principu, pitanja koja se odnose na utvrđivanje činjenica u sudskim postupcima i tumačenje zakona, nadležnost redovnih sudova. Sud je dosledno ponavljao da nije njegova dužnost da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu za koje se navodi da su izvršili redovni sudovi (zakonitost), osim i u meri u kojoj su te greške mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Sam Sud ne može oceniti zakon koji je doveo dotle redovni sud da donese jednu umesto neke druge odluke. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud „četrto^g stepena“, što bi rezultiralo prevazilaženjem granica postavljenim u njegovoj nadležnosti. Zapravo, uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, slučajeve Suda: KI198/18, sa podnosiocem zahteva: *Osman Mazreku*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. februara 2020. godine, stav 76; KI122/16, sa podnosiocem zahteva: *Riza Dembogaj*, presuda od 6. juna 2018. godine, stav 57; KI70/11, sa podnosiocem zahteva: *Faik Hima, Magbule Hima i Besart Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine; i KI06/17, sa podnosiocem zahteva: *L.G. i petoro drugih*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. oktobra 2016. godine, stav 37; vidi, i slučaj ESLJP-a: *García Ruiz protiv Španije*, zahtev br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28).
50. U takvim okolnostima, uzimajući u obzir navode koje je pokrenula podnositeljka zahteva i činjenice koje je iznela, kao i gore razrađena obrazloženja redovnih sudova, Sud smatra da podnositeljka zahteva nije dokazala i dovoljno potkrepila svoj navod da su redovni sudovi mogli očigledno pogrešno primeniti zakon, što je rezultiralo proizvoljnim ili očigledno neobrazloženim zaključcima za podnositeljku zahteva. Shodno tome, njeni navodi o pogrešnom tumačenju i primeni primenjivog zakona spadaju u kategoriju „četrto^g stepena“ i kao takvi, odražavaju navode na nivou zakonitosti i nisu argumenti na nivou ustavnosti. Samim tim, navedeni navodi podnositeljke zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.
51. S tim u vezi, Sud smatra važnim da istakne opšte principijelno stanovište da „pravda“ zagarantovana članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a nije „suštinska“, već „proceduralna“ pravda. U praktičnom smislu, i u principu, ta proceduralna pravda se izražava u kontradiktornom postupku, gde se strane saslušavaju i postavljaju pod istim uslovima pred sudom (vidi, između ostalog, slučaj Suda: KI131/19, sa podnosiocem zahteva: *Sylë Hoxha*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. aprila 2020. godine, stav 57; i KI49/19, gore citiran, stav 55).
52. Ovo tačnije znači da se stranama tokom pravičnog i nepristrasnog postupka mora: (i) omogućiti sprovođenje postupka na osnovu načela kontradiktornosti; (ii) da im se pruži mogućnost da tokom različitih faza postupka predoče argumente i dokaze koje smatraju relevantnim za svoj slučaj; (iii) da im se garantuje da su svi argumenti i dokazi koji su bili relevantni za rešavanje njihovog slučaja, propisno saslušani i razmotreni od strane sudova; (iv) da im se garantuje da su činjenični i pravni razlozi u odlukama sudova detaljno razmatrani i obrazloženi; i da im se u skladu sa okolnostima slučaja, (v) garantuje da su postupci gledano u celini bili

pravični, a ne proizvoljni (vidi, između ostalog, slučaj ESLJP-a: *Garcia Ruiz protiv Španije*, gore citiran, stav 29 i slučaj Suda: KI131/19, gore citiran, stav 58).

53. Sud zaključuje da u okolnostima ovog slučaja, podnositeljka zahteva nije argumentovala da gore navedeni standardi i garancije člana 31. Ustava nisu primenjeni.
54. Sud podseća da podnositeljka zahteva takođe navodi: (i) povredu načela jednakosti polova, i (ii) povredu članova 101. i 102. Ustava.
55. Što se tiče navoda o povredi načela jednakosti polova i povrede članova 101. i 102. Ustava, Sud podseća da već ima dobro konsolidovanu praksu kroz koju je dosledno ponavljao da samo pominjanje jednog člana Ustava, bez jasnog i adekvatnog obrazloženja o tome kako je to pravo povređeno, nije dovoljno da se pokrene obrazloženi ustavni zahtev i aktivira sistem zaštite koji pruža Ustav i Ustavni sud (vidi, *mutatis mutandis*, slučajeve Suda KIo2/18, sa podnosiocem zahteva: *Vlada Republike Kosovo [Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja]*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. juna 2019. godine, stav 36; i KI95/19, sa podnosiocem zahteva: *Ruzhdi Bejta*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. oktobra 2019. godine, stavovi 30-31).
56. U okolnostima ovog slučaja, podnositeljka zahteva, osim što se poziva na gore navedene članove Ustava i osim što formuliše navode u opštemobliku, nije jasno i adekvatno argumentovala kako su ti članovi mogli biti povređeni osporenim presudom. Stoga, Sud smatra da navodi podnositeljke zahteva o povredi gore navedenih članova Ustava spadaju u kategoriju "nepotkrepljenih ili neobrazloženih" navoda i kao takvi, isti su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.
57. Pored toga, Sud smatra da navodi podnositeljke zahteva predstavljaju nepotkrepljene navode i, kao takvi, isti su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.
58. Kao rezime, Sud smatra da je zahtev podnositeljke očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i proglašava se neprihvatljivim, u skladu sa stavom 7, člana 113. Ustava i pravilom 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilima 39 (2) i 59 (2) Poslovnika, dana 12. aprila 2021. godine, jednoglasno/većinom:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona; i
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bekim Sejdiu

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi